

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

I N F O R M A C I J A

O SEKTORU LIZINGA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

31.03.2015. GODINE

Sarajevo maj/svibanj 2015. godine

I UVOD.....	3
II POSLOVNE PERFORMANSE LIZING SEKTORA U FEDERACIJI BIH	4
1. STRUKTURA LIZING SEKTORA.....	4
1.1. Status, broj i poslovna mreža	4
1.2. Struktura vlasništva.....	5
1.3. Kadrovska struktura	5
2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA.....	6
2.1. Bilans stanja	6
2.1.1. Kvalitet aktive	8
2.2. Struktura pasive.....	10
2.3. Profitabilnost	11
3. STRUKTURA PLASMANA, TRŽIŠNO UČEŠĆE, NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE	12
3.1. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga.....	12
3.2. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora.....	14
3.3. Ponderisana nominalna i efektivna kamatna stopa.....	15
3.4. Prigovori korisnika lizing usluga – fizička lica.....	17
III ZAKLJUČCI I PREPORUKE	17
IV PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LIZING DRUŠTAVA ...	19
PRILOZI	21
Prilog 1. Osnovni podaci o lizing društvima.....	21
Prilog 2. Pregled vlasničke strukture lizing društava	22
Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove lizing društava	23
Prilog 4. Pregled rezervi za finansijski lizing.....	23
Prilog 5. Konsolidovani bilans stanja.....	24
Prilog 6. Konsolidovani bilans uspjeha.....	25
Prilog 7. Rangiranje bilansne sume.....	26

I UVOD

Agencija za bankarstvo Federacije BiH (u daljem tekstu Agencija) kao regulatorna institucija koja obavlja nadzor lizing društava, sačinila je Informaciju o sektoru lizinga u Federaciji BiH na dan 31.03.2015. godine na osnovu analize izvještaja o poslovanju koje su lizing društva dostavila Agenciji (posredni-off site nadzor), podacima kojima raspolaže konstatovanim u kontrolama na licu mjesta (neposredni-on site nadzor), te ostalim informacijama i podacima koje lizing društva dostavljaju Agenciji.

Poslovanje lizing društava u Federaciji BiH je regulisano Zakonom o lizingu koji je stupio na snagu 03.01.2009. godine („Službene novine Federacije BiH broj: 85/08, 39/09 i 65/13). Zakonom su definisani uslovi za osnivanje, poslovanje i prestanak rada lizing društava, prava i obaveze subjekata u poslovima lizinga, upravljanje rizicima, finansijsko izvještavanje, aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i nadzor nad poslovanjem lizing društava.

Nadzor nad lizing društvima je uspostavljen nakon izdavanja licence za rad lizing društvima od strane Agencije sa ciljem stalnog praćenje poslovanja i finansijskog stanja svakog pojedinačnog lizing društva i sektora lizinga u Federaciji BiH u cjelini, utvrđivanjem usklađenosti poslovanja lizing društava s važećim propisima, te analiziranjem i provjerama finansijskih izvještaja lizing društava.

Poslovanje lizing sektora u Federaciji BiH već duži period odvija se u uslovima djelovanja finansijske i ekonomske krize koja je uticala i na usporavanje i stagnaciju poslovnih aktivnosti lizing društava u prethodnim periodima poslovanja, kao i u toku 2014. godine. Finansijski pokazatelji i broj novozaključenih ugovora u toku prvog kvartala 2015. godine ukazuje na znake stabilizacije poslovanja, naročito ukoliko se uzme u obzir da su u navedenom period od ukupno šest lizing društava tržišno aktivna četiri lizing društva, za razliku od istog perioda prethodne godine kada je na tržištu egzistiralo pet aktivnih lizing društava.

Agenciji je u toku prvog kvartala 2015. godine dostavljen zahtjev za osnivanje novog lizing društva sa sjedištem u Federaciji BiH. Isto planira sa otpočinjanjem poslovnih aktivnosti početkom trećeg kvartala 2015. godine. Navedena činjenica će dugoročno posmatrano neminovno uticati na povećanje bilansne sume sektora, kao i na povećanja učešća sektora lizinga u finansijskom sektoru FBiH.

Prema posljednjim projekcijama makroekonomskih pokazatelja u BiH, izdatim od strane Međunarodnog monetarnog fonda (MMF) u aprilu 2015. godine, projekcija rasta realnog BDP-a za 2015. godine je 2,3%, dok je za 2016. godinu iskazana projekcija rasta od 3,1%. Navedene projekcije ukazuju da bi trebalo doći do blagog rasta privrednih aktivnosti u BiH u toku tekuće poslovne godine, što će zasigurno uticati i na povećanu potražnju za finansiranjem putem lizing društava.

Bilansna suma lizing društava u Federaciji BiH na dan 31.03.2015. godine iznosila je 483.036 hiljade KM, što je za 15.396 hiljada KM ili 3,09% manje u odnosu na 31.12.2014. godine.

Ukoliko se uporede pojedinačne bilansne sume šest lizing društava sa podacima na dan 31.12.2014. godine, dolazi se do zaključka da je kod jednog lizing društva evidentan porast bilansne sume u iznosu od 1.389 hiljada KM, dok je kod pet lizing društava evidentan pad bilansne sume u ukupnom iznosu od 16.785 hiljada KM, od čega se na jedno lizing društvo odnosi 60,33% ili 10.127 hiljada KM.

U periodu od 01.01. do 31.03.2015. godine djelatnost lizinga u Federaciji BiH kao rezultat poslovanja je ostvarila dobit u iznosu od 925 hiljada KM. Dva lizing društva su iskazala negativan finansijski rezultat u iznosu od 822 hiljade KM, dok su četiri lizing društva iskazala pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1.747 hiljade KM.

Ukupni kapital lizing društava je na dan 31.03.2015. godine iznosio 35.681 hiljada KM. U poređenju sa 31.12.2014. godine, navedena pozicija je veća za 925 hiljada KM ili 2,66%. Jedno lizing društvo je iskazalo kapital manji od iznosa propisanog odredbama Zakona o lizingu (250.000KM) i isto je pod posebnom pažnjom Agencije. Napominjemo da su osnivači tog lizing društva u toku četvrtog kvartala pokrenuli aktivnosti na dokapitalizaciji, te bi iste trebale biti okončane i iskazane u regulatornim izvještajima na dan 30.06.2015. godine.

Neposredni nadzor nad poslovanjem lizing društava provode ovlaštena lica Agencije sveobuhvatnim i ciljanim kontrolama - pregledom poslovanja na licu mjesta. Kontrolisanim lizing društvima nakon konačnosti zapisnika izdaju se nalozi za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti u cilju unapređenja, zakonitosti, profitabilnosti, solventnosti i sigurnosti u poslovanju.

U periodu od 01.01 do 31.03.2015. godine obavljena je jedna on site kontrola i to obimna kontrola i započeta je kontrola izvršenja naloga datih po rješenju Agencije, proširena ciljanom kontrolom u segmentu postupanja lizing društava u skladu sa Zakonom o zaštite korisnika finansijskih usluga („Službene novine Federacije BiH” broj 31/14 od 23.04.2014. godine) i kontrolom kvaliteta provedbe eksternalizacije poslovnih funkcija lizing društva.

U podatke iskazane u Informaciji na dan 31.03.2015. godine su uključeni podaci dostavljeni od šest lizing društava koja posjeduju dozvolu za obavljanje poslova lizinga u Federaciji BiH, ukoliko nije drugačije naznačeno.

II POSLOVNE PERFORMANSE LIZING SEKTORA U FEDERACIJI BIH

1. STRUKTURA LIZING SEKTORA

1.1. Status, broj i poslovna mreža

Djelatnost lizinga u Federaciji BiH na dan 31.03.2015. godine obavljalo je 6 lizing društava u 17 podružnica, od kojih se 13 podružnica nalazi u Federaciji BiH i 4 podružnice u Republici Srpskoj. U odnosu na prethodnu poslovnu godinu konstatovano je da je jedno lizing društvo zatvorilo 3 podružnice na području FBiH iz razloga strateških promjena u načinu prodaje lizing proizvoda.

Dozvolu za obavljanje poslova lizinga posjeduju sljedeća lizing društva:

1. ASA Aleasing d.o.o. Sarajevo,
2. NLB Leasing d.o.o. Sarajevo,
3. Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo,
4. S-Leasing d.o.o. Sarajevo,
5. UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo i
6. VB Leasing d.o.o. Sarajevo.

1.2. Struktura vlasništva

U toku prvog kvartala 2015. godine nije bilo izmjena u strukturi vlasništva lizing društava u odnosu na prethodni izvještajni period. I dalje se tri lizing društva nalaze u 100% vlasništvu nerezidentnih pravnih lica, dva lizing društva se nalaze u većinskom vlasništvu (preko 51%) nerezidentnih pravnih lica, dok se jedno lizing društvo nalazi u većinskom vlasništvu rezidentnih pravnih lica. Detaljni podaci o pregledu vlasničke strukture lizing društava dati su u Prilogu 2. Informacije.

1.3. Kadrovska struktura

Na dan 31.03.2015. godine u sektoru lizinga je ukupno angažovano 170 uposlenika, od čega je 139 uposlenika angažovano putem ugovora o radu (stalno zaposleni), dok je 31 uposlenik angažovan putem studentskog servisa i preko organizacija koje posreduju u zapošljavanju (privremeno zaposleni).

Od ukupnog broja stalno zaposlenih, 8 zaposlenika je angažovano u lizing društvu čije je sjedište u Republici Srpskoj, a koji su zaposleni u podružnicama u Federaciji BiH.

U Tabeli 1. Zapisnika su iskazani uporedni podaci o broju uposlenika u lizing društvima na dan 31.12.2014. i 31.03.2015. godine.

Tabela 1. Uporedni prikaz broja uposlenika u lizing sektoru

	31.12.2014	31.3.2015
Broj zaposlenih u lizing društvima sa sjedištem u FBiH		
Broj stalno zaposlenih	130	131
Broj privremeno zaposlenih	36	31
Broj zaposlenih u lizing društvima sa sjedištem u RS na području FBiH		
Broj stalno zaposlenih	7	8
Broj privremeno zaposlenih	0	0
UKUPNO	173	170

U kvalifikacionoj strukturi uposlenika u lizing sektoru na dan 31.03.2015. godine nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode. I dalje najveće učešće imaju

zaposlenici sa visokom stručnom spremom (68,23%), nakon čega slijede uposlenici sa srednjom stručnom spremom (20%).

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi lizing društva mjeri se putem omjera aktive i broja zaposlenih (aktiva po zaposlenom). Na dan 31.03.2015. godine na nivou sektora lizinga na svakog zaposlenog se odnosi 3.687 hiljada KM aktive (31.12.2014. godine – 3.834 hiljade KM po zaposlenom). Analitički pokazatelji za pojedinačna lizing društva kreću se u rasponu od 1.637 do 5.663 hiljada KM aktive po zaposlenom.

2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1. Bilans stanja

Ukupna bilansna suma lizing društava u Federaciji BiH na dan 31.03.2015. godine je iznosila 483.036 hiljade KM, što je za 15.396 hiljada KM ili 3,09% manje u odnosu na 31.12.2014. godine. Pojedinačno posmatrano, kod jednog lizing društva je iskazan porast bilansne sume u iznosu od 1.389 hiljada KM, dok je kod pet lizing društava evidentiran pad bilansne sume u ukupnom iznosu od 16.785 hiljade KM, od čega se na jedno lizing društvo odnosi 60,33% ili 10.127 hiljada KM.

Na dva najveća lizing društva (posmatrano po veličini aktive) odnosi se 55,85% od ukupne aktive lizing društava.

U strukturi ukupne aktive lizing društava najznačajnije učešće su imala neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga koja iznose 326.194 hiljade KM ili 67,53% od ukupne aktive sektora lizinga. U poređenju sa 31.12.2014. godine, neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga su veća za 2.794 hiljade KM ili 0,86%, dok su bruto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga veća za 4.777 hiljada KM ili 1,27%. U strukturi potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, na ugovore odobrene po osnovu finansiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti se odnosi 59,26%, na ugovore odobrene po osnovu finansiranja opreme se odnosi 28,62%, dok se na ugovore finansijskog lizinga nekretnina odnosi 12,12%.

Blago povećanje neto i bruto potraživanja po finansijskom lizingu je uzrokovano činjenicom da je jedno lizing društvo u toku prvog kvartala 2015. godine aktiviralo lizing ugovore u materijalno značajnom iznosu finansiranja koji su zaključeni krajem 2013. i u toku 2014. godine, ali je aktivacija istih odgođena do trenutka isporuke opreme (specifična vrsta opreme sa dugim periodima isporuke).

Neto potraživanja po osnovu zajma su na dan 31.03.2015. godine iznosila 56.080 hiljada KM ili 11,61% od iznosa ukupne aktive sektora lizinga. U odnosu na 31.12.2014. godine, neto potraživanja po osnovu zajma su smanjena za 867 hiljada KM ili 1,52%, dok su bruto potraživanja manja za 619 hiljada KM ili 0,95%. Potraživanja po osnovu zajmova u strukturi ukupne aktive lizing društava se kontinuirano smanjuju jer je Zakonom o lizingu lizing društvima zabranjeno zaključivanje ugovora o zajmu i isti će ostati u bilansima dok ne isteknu ugovoreni rokovi na koje su odobreni. Posmatrano po periodima, otplata po osnovu zajmova iskazuje znake stagnacije (usporene otplate) iz razloga jer lizing društvo koje u svom portfelju ima značajan iznos potraživanja po osnovu zajma u prethodnim periodima poslovanja

odobrilo moratorij u plaćanju ugovorenih obaveza do okončanja procesa revitalizacije poslovanja klijenata kojima su isti odobreni.

Od ukupno iskazanog iznosa neto potraživanja po osnovu zajma, 54.236 hiljada KM ili 96,71% se odnosi na potraživanja jednog lizing društva, koje u svom portfelju ima značajne iznose potraživanja po zajmu, od kojih se 42.726 hiljada KM ili 78,78% odnosi na potraživanja od subsidijarnih lica, putem kojih su prije stupanja na snagu Zakona o lizingu finansirani projekti izgradnje nekretnina.

U strukturi potraživanja po osnovu zajma, na zajmove odobrene po osnovu finansiranja nekretnina se odnosi 79,35%.

Iskazano stanje bilansne pozicije novac i novčani ekvivalenti na dan 31.03.2015. godine je iznosilo 16.220 hiljade KM, što je za 9.422 hiljade KM ili 36,74% manje u odnosu na 31.12.2014. godine. Učešće navedene pozicije u ukupnoj aktivi se smanjilo sa 5,14%, koliko je iznosilo na kraju 2014. godine, na 3,36% koliko je iznosilo na dan 31.03.2015. godine.

Iskazano stanje pozicije plasmani bankama je na dan 31.03.2015. godine iznosilo 17.442 hiljade KM, što je za 4.462 hiljade KM ili 20,37% manje u odnosu na 31.12.2014. godine. Navedena pozicija se uglavnom odnosi na oročena sredstva lizing društava kod komercijalnih banaka. Značajno smanjenje prethodno navedenih pozicija je uzrokovano otplatom kreditnih obaveza lizing društava iz razloga smanjenog obima novih finansiranja.

Neto vrijednost osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga na dan 31.03.2015. godine je iznosila 26.816 hiljada KM i za 441 hiljadu KM ili 1,62% je manja u odnosu na 31.12.2014. godine. Pojedinačno posmatrano, kod dva lizing društva je iskazan porast neto vrijednosti osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga u iznosu od 879 hiljada KM, dok je kod 4 lizing društva iskazano smanjenje u iznosu od 1.320 hiljada KM.

U Tabeli 2. Informacije prikazani su podaci neto bilansnih pozicija aktive po izvještajnim periodima.

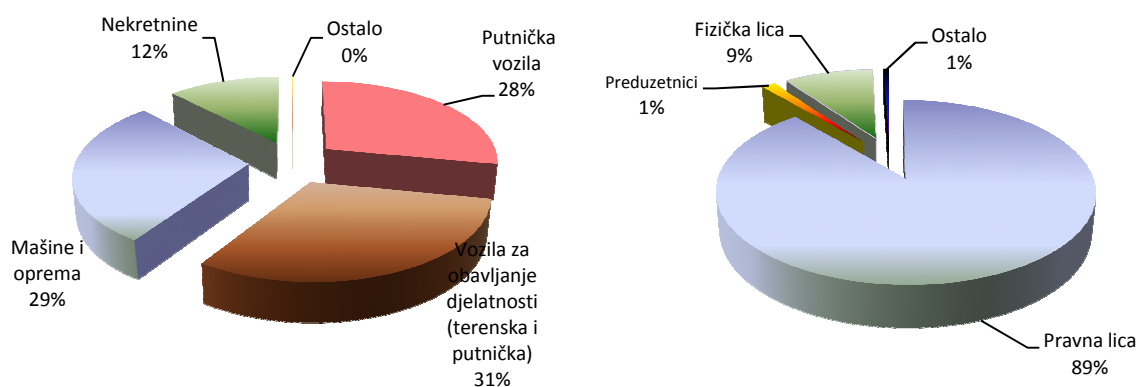
Tabela 2. Struktura neto bilansnih pozicija aktive

(000 KM)

Bilansne pozicije	31.12.2014	% učešće u aktivi	31.03.2015	% učešće u aktivi	31.03.2015 / 31.12.2014
Finansijski lizing – neto	323.400	64,88%	326.194	67,53%	0,86%
Operativni lizing – neto	27.257	5,47%	26.816	5,55%	-1,62%
Zajam – neto	56.947	11,43%	56.080	11,61%	-1,52%
Ostala aktiva	90.828	18,22%	73.946	15,31%	-18,59%
Ukupna aktiva	498.432	100,00%	483.036	100,00%	-3,09%

U strukturi potraživanja prema korisniku lizinga i predmetu lizinga nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode i ista je iskazana u Grafikonu 1. Informacije.

Grafikon 1. Struktura potraživanja po osnovu finansijskog lizinga prema predmetu i korisniku lizinga na dan 31.03.2015. godine

2.1.1. Kvalitet aktive

Prema podacima iz izvještaja lizing društava, rezerve za gubitke po finansijskom lizingu na dan 31.03.2015. godine iskazane su u iznosu od 8.428 hiljada KM i iste su na nivou 31.12.2014. godine (povećanje za 38 hiljada KM ili 0,45%). U strukturi potraživanja po finansijskom lizingu na dan 31.03.2015. godine je iskazano ukupno 11.674 hiljada KM dospjelih neizmirenih potraživanja, dok je na dan 31.12.2014. godine iskazan iznos od 9.679 hiljada KM, što predstavlja povećanje od 1.995 hiljade KM ili 20,61%.

U Tabeli 3. Informacije je iskazan uporedni pregled formiranih rezervi po kategorijama kašnjenja.

Tabela 3. Uporedni prikaz formiranih rezervi za finansijski lizing po kategorijama kašnjenja (000 KM)

Dani kašnjenja	Ukupne rezerve 31.12.2014	Ukupne rezerve 31.03.2015	% promjene
0-60	1.468	1.519	3,47%
60-90	181	373	106,08%
90-180	1.179	1.297	10,01%
preko 180	4.958	4.448	-10,29%
preko 360	604	791	30,96%
UKUPNO	8.390	8.428	0,45%

Pojedinačno posmatrano, na dva najveća lizing društva (posmatrano po veličini aktive) se odnosi 82,33% od ukupno formiranih rezervi za gubitke. Kod tri lizing društva je iskazano povećanje formiranih rezervi za gubitke u odnosu na 31.12.2014. godine u ukupnom iznosu od 380 hiljada KM, dok je kod tri lizing društva evidentirano smanjenje formiranih rezervi za gubitke u odnosu na 31.12.2014. godine u ukupnom iznosu od 342 hiljade KM.

Rezerve za zajmove na dan 31.03.2015. godine su iznosile 8.677 hiljada KM i povećane su za 248 hiljada KM ili 2,94% u odnosu na 31.12.2014. godine, kada su rezerve za zajmove iznosile 8.429 hiljada KM.

Od ukupnog iznosa formiranih rezervi za zajmove na dan 31.03.2015. godine, 8.200 hiljada KM ili 94,50% se odnosi na rezerve formirane od strane jednog lizing društva koje u svom portfelju ima najznačajniji iznos potraživanja po ugovorima zajma od subsidijarnih lica i potraživanja korisnika lizing usluge kod kojeg je izražena značajna koncentracija izloženosti društva.

Ukupan iznos otpisanih potraživanja po finansijskom lizingu i zajmu na dan 31.03.2015. godine je iznosio 123.665 hiljada KM i na nivou je iznosa iskazanog krajem prethodne poslovne godine (ukupno iznos otpisanih potraživanja je za 122 hiljada KM ili 0,10% veći u odnosu na 31.12.2014. godine). Od ukupno iskazanog iznosa otpisanih potraživanja, 69.250 hiljade KM ili 56,00% se odnosi na otpise formirane od strane jednog lizing društva. U toku prvog kvartala iskazano je 1.184 hiljada KM novih otpisa, od čega se 89,70% odnosi na otpise formirane od strane dva lizing društva, kao i 1.035 hiljada KM naplate po osnovu otpisanih potraživanja, od čega se 76,71% odnosi na naplatu iskazanu od strane jednog lizing društva.

Tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga na dan 31.03.2015. godine, usljed raskida lizing ugovora sa korisnikom lizinga ili istekom ugovora kod kojih nije ugovoren otkup predmeta lizinga, iznosila je 23.704 hiljade KM i manja je za 1.768 hiljada KM ili 6,94% u odnosu na 31.12.2014. godine. Iskazana vrijednost se odnosi na 121 izuzetu jedinicu, što je za 5 izuzetih predmeta ili 3,97% manje u odnosu na 31.12.2014. godine. U Tabeli 4. Informacije je iskazana uporedna struktura izuzetih predmeta lizinga na dan 31.03.2014. i 31.12.2014. godine.

Tabela 4. Broj i vrijednost izuzetih predmeta lizinga

(000 KM)

Red. Broj	VRSTA PREDMETA LIZINGA	31.12.2014		31.03.2015	
		Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost	Broj jedinica	Procijenjena tržišna vrijednost
1.	Putnička vozila	41	609	36	512
2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	24	927	16	356
3.	Mašine i oprema	34	840	42	1.061
4.	Nekretnine	27	23.096	27	21.775
5.	Šinska vozila, plovni i vazduhoplovni objekti	0	0	0	0
6.	Aparati za domaćinstvo	0	0	0	0
7.	Ostalo	0	0	0	0
Ukupno		126	25.472	121	23.704

Pojedinačno posmatrano, 21.418 hiljada KM ili 90,35% od ukupne vrijednosti izuzetih predmeta lizinga koji su u posjedu lizing društava se odnosi na predmete lizinga izuzete od strane dva lizing društva.

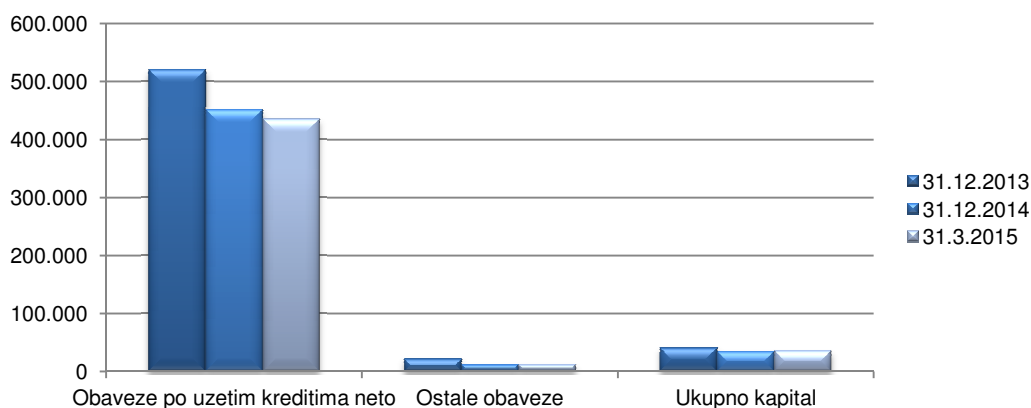
Od ukupno iskazanog iznosa procjenjene vrijednosti izuzetih predmeta lizinga na dan 31.03.2015. godine, 21.775 hiljada KM ili 91,86% se odnosi na nekretnine (poslovni objekti) po kojima su lizing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obaveza od strane korisnika lizinga. Ukupan iznos navedene pozicije se odnosi na tri lizing društva. Trenutna tržišna situacija i neadekvatni kriteriji odobravanja finansiranja uzrokuju otežanu prodaju ili novo finansiranje preuzetih nekretnina putem finansijskog ili operativnog lizinga, naročito ukoliko se uzme u obzir i činjenica da su preuzete nekretnine uglavnom poslovno-proizvodni objekti.

U izvještajima lizing društava po osnovu odobrenih moratorijuma i reprograma potraživanja u područjima ugroženim elementarnim nepogodama dostavljenim na dan 31.03.2015. godine iskazano je 6 ugovora sa ukupnim iznosom potraživanja 7.200 hiljada po kojima su lizing društva odobrila moratorij potraživanja i 10 ugovora sa ukupnim iznosom potraživanja u iznosu 494 hiljade KM po kojima su lizing društva odobrila reprogram potraživanja.

2.2. Struktura pasive

Obaveze po uzetim kreditima na 31.03.2015. godine i dalje predstavljaju dominantnu poziciju u strukturi ukupne pasive lizing društava (90,11% od ukupnog iznosa bilansne sume). U Grafikonu 3. Informacije iskazana je uporedna struktura pasive sektora na 31.12.2013., 31.12.2014. i 31.03.2015. godine.

Grafikon 2. Struktura pasive – uporedni podaci (000 KM)

Usljed smanjenih poslovnih aktivnosti lizing društava ukupne obaveze po kreditima na dan 31.03.2015. godine smanjene su za 16.388 hiljada KM ili 3,63% u odnosu na 31.12.2014. godine kada je navedena pozicija iznosila 451.666 hiljada KM. Od ukupnog iznosa obaveza po uzetim kreditima, 397.479 hiljadu KM ili 91,32% se odnosi na dugoročne obaveze.

Lizing sektor u BiH u periodu do finansijske krize (kraj 2008. godine) je imao značajne izvore finansiranja iz inostranstva. U uvjetima djelovanja dužničke krize u Evropi (2011. godina) došlo je do otežanog pristupa tržištu novca, kao i novih poslovnih strategija matičnih

grupacija, koje pored reorganizacije i restrukturiranja grupacija, uključuju i mjere restriktivnijeg finansiranja supsidijara što se odrazilo i na lizing društva koja posluju u FBiH. U strukturi izvora finansiranja nije bilo značajnijih promjena u odnosu na prethodne izvještajne periode. Na zaduženja komercijalnih stranih i domaćih banaka koje uglavnom pripadaju grupacijama kojima lizing društva pripadaju se odnosi 63,84% od ukupnih kreditnih zaduženja, dok se 17,18% odnosi na direktna zaduženja od osnivača i 18,98% se odnosi na zaduženja od evropskih banaka (EIB, EBRD, CEDB i DEG). Sredstva od ovih banaka su po prirodi namjenska i uglavnom se odnose na razvoj srednjih i malih preduzeća, a obezbjeđena su bankarskim garancijama izdatim od strane matičnih banaka ili njihovih holding kompanija.

Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa koju lizing društva plaćaju na izvore sredstava u periodu od 01.01. do 31.03.2015. godine je iznosila 2,56% na godišnjem nivou (kamatna stopa izračunata na bazi prosječnog stanja uzetih kredita i kamatnog rashoda u posmatranom periodu) i ista je u blagom padu u odnosu na 31.12.2014. godine kada je iznosila 2,97%. Kamatne stope na izvore sredstava lizing društava uglavnom su vezane za varijabilni indeks EURIBOR, čija je prosječna vrijednost u toku prvog kvartala 2015. godine iznosila 0,141% (vrijednost 6 MEURIBOR) i nešto je manja u odnosu na prosječnu vrijednosti u 2014. godini kada je iznosila 0,32% na godišnjem nivou.

Ukupni kapital lizing društava je na dan 31.03.2015. godine iznosio 35.681 hiljada KM. U poređenju sa 31.12.2014. godine, navedena pozicija je veća za 925 hiljada KM ili 2,66%. Povećanje je nastalo usljed činjenice da je sektor na dan 31.03.2015. godine iskazao dobit u poslovanju.

Osnivači lizing društva, koje je iskazalo ukupni kapital manji od minimalnog iznosa propisanog odredbama Zakona o lizingu, su u toku četvrtog kvartala pokrenuli aktivnosti na dokapitalizaciji, te bi iste trebale biti okončane i iskazane u regulatornim izvještajima na dan 30.06.2015. godine.

Agencija kontinuirano provodi nadzor i poduzima aktivnosti na kapitalnom jačanju lizing društva kod kojeg je kapital manji od minimalnog iznosa definisanog Zakonom o lizingu.

2.3. Profitabilnost

Na nivou sektora lizinga u periodu 01.01. do 31.03.2015. godine ostvarena je dobit u iznosu od 925 hiljada KM. Pojedinačno posmatrano, četiri lizing društva su iskazala pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 1.747 hiljada KM, dok su dva lizing društva iskazala negativan finansijski rezultat u iznosu od 822 hiljade KM. U poređenju sa poslovnim rezultatom iskazanim na dan 31.03.2014. godine kada je iskazan gubitak u iznosu od 5.555 KM, može se konstatovati da poslovanje lizing društava u FBiH ukazuju na stabilizaciju poslovanja.

Prihodi od kamata u periodu od 01.01. do 31.03.2015. godine iznosili su 6.939 hiljada KM, što je za 889 hiljada KM ili 11,36% manje u odnosu na isti period prethodne godine. Ukoliko se posmatraju pojedinačne pozicije prihoda od kamata, pozicija prihoda po osnovu kamata iz finansijskog lizinga je iznosila 4.343 hiljada KM i za 1.712 hiljada KM ili 28,27% je manja u

odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Razlog smanjenja prihoda se može obrazložiti stagnacijom kamatonosne aktive lizing društava (aktivnog portfelja), smanjenim novih poslovnih aktivnosti, te nižom vrijednošću EURIBOR-a za koji su vezane izlazne kamatne stope. Pozicija ostalih prihoda po kamati je povećana u odnosu na isti period prethodne godine za 281 hiljadu KM ili 21,39%. Pozicija kamate na plasmane bankama je iznosila 691 hiljadu KM i ista je značajno veća (659,34%) u odnosu na isti period prethodne godine iz razloga jer su lizing društva raspolagala značajnim iznosima slobodnih novčanih sredstava koja su oročavala kod komercijalnih banaka u zemlji.

Rashodi po osnovu kamata su iznosili 2.837 hiljada KM, što je za 954 hiljada KM ili 25,16% manje u odnosu na isti period prethodne poslovne godine. Razlog smanjenja kamatnog rashoda je značajno niži iznos kreditnih zaduženja usljed smanjene kreditne aktivnosti lizing društava.

Ukupan neto prihod od kamata iskazan za period od 01.01. do 31.03.2015. godine je iznosio 4.102 hiljade KM, što predstavlja neznatno povećanje u odnosu na isti period prethodne godine (65 hiljada KM ili 1,61%). Prethodno navedeno ukazuje na činjenicu da je smanjenje kamatnog prihoda linearno praćeno i smanjenjem kamatnog rashoda.

Kategorija operativnih prihoda je u poređenju sa istim periodom prethodne godine veća za 1.377 hiljada KM ili 28,57% usljed povećanja prihoda po osnovu naplate otpisanih potraživanja u odnosu na prethodni izvještajni period za 448 hiljada KM i povećanja kategorije ostalih prihoda za 1.298 hiljada KM.

Na izvještajnoj poziciji troškova rezervi za gubitke na dan 31.03.2015. godine je iskazan iznos od 1.234 hiljade KM, što predstavlja smanjenje za 5.404 hiljada KM ili 81,41% u odnosu na isti period prethodne godine, kada su troškovi rezervi iznosili 6.638 hiljada KM. Navedeno smanjenje troškova rezervi ukazuje na činjenicu da su lizing društva u prethodnoj poslovnoj godini formirala adekvatne rezerve za gubitke, što je u velikoj mjeri uticalo na pozitivan finansijski rezultat tekuće poslovne godine.

3. STRUKTURA PLASMANA, TRŽIŠNO UČEŠĆE, NOMINALNE I EFEKTIVNE KAMATNE STOPE

3.1. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga

Djelatnost lizinga u toku I kvartala 2015. godine bilježi blagi trend povećanja poslovnih aktivnosti. Vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga u periodu od 01.01. do 31.03.2015. godine je iznosila 39.459 hiljada KM i za 8.869 hiljada KM ili 28,99% je više u odnosu na isti period prethodne godine. Broj novozaključenih ugovora u I kvartalu 2015. godine iznosi 743 ugovora i na nivou je broja zaključenih ugovora ostvarenih u istom periodu prethodne godine (2,24% manje u odnosu na isti period prethodne godine).

Vrijednost novozaključenih ugovora u I kvartalu je na nivou vrijednosti koju su lizing društva ostvarila u IV kvartalu 2014. godine kada je vrijednost novozaključenih ugovora iznosila 39.758 hiljada KM.

Prosječna vrijednost ugovora zaključenih u toku I kvartala 2015. godine je iznosila 53 hiljade KM i veća je u odnosu na prosječnu vrijednost ugovora u istom periodu prošle godine, kada je iznosila 40 hiljada KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora, 38.014 hiljada KM ili 93,34% se odnosi na ugovore finansijskog lizinga, sa prosječnom (ponderisanom) nominalnom kamatnom stopom od 6,18% i ponderisanom efektivnom kamatnom stopom od 8,01%.

U Tabeli 5. Informacije su prikazani uporedni pokazatelji novih finansiranja po predmetu lizinga i vrsti ugovora.

Tabela 5. Struktura iznosa finansiranja prema predmetu lizinga (000 KM)

	I Q 2014. godina			I Q 2015. godina		
	Finansijski lizing	Operativni lizing	UKUPNO	Finansijski lizing	Operativni lizing	UKUPNO
Vozila	19.282	4.071	23.353	22.267	1.445	23.712
Oprema	5.205	0	5.205	15.747	0	15.747
Nekretnine	2.032	0	2.032	0	0	0
Ostalo	0	0	0	0	0	0
UKUPNO	26.519	4.071	30.590	38.014	1.445	39.459

U ukupan iznos novih finansiranja ostvaren u toku I kvartala 2014. i 2015. godine uključen je i iznos finansiranja koje je ostvarilo lizing društvo sa sjedištem u Republici Srpskoj putem poslovnica na području Federacije BiH (navedeno društvo veći dio poslovnih aktivnosti ostvaruje u Federaciji BiH).

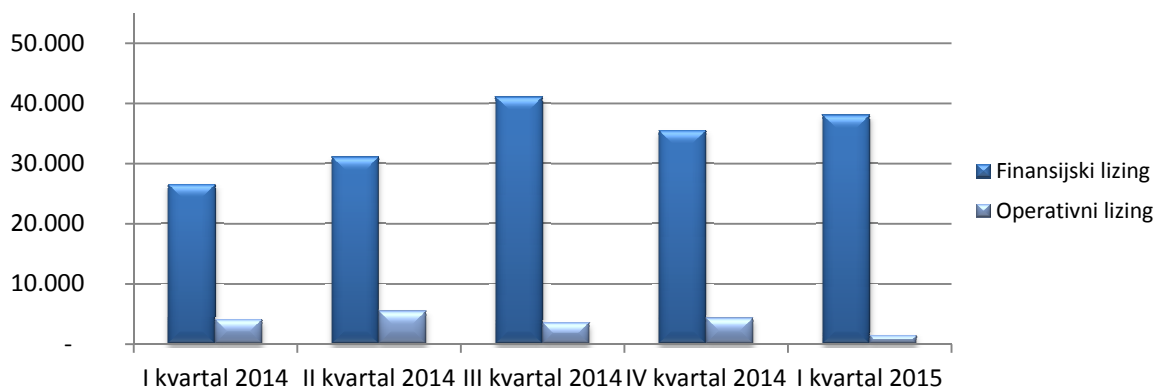
Od ukupno ostvarenog volumena novozaključenih ugovora, 20.778 hiljada KM ili 52,68% se odnosi na vrijednost ugovora zaključenih od strane jednog lizing društva. Bitno je napomenuti da se od navedenog iznosa, 10.334 hiljada KM ili 51,02 % odnosi na ugovore zaključene u 2013. i 2014. godini, koji su aktivirani i iskazani kao novozaključeni ugovori u toku prvog kvartala 2015. godine usljed isporuke i montaže finansirane opreme (sukcesivna isporuka i aktiviranje ugovora).

Napominjemo da je jedno lizing društvo po osnovu odluke vlasnika iz 2013. godine obustavilo nova finansiranja sa ciljem stabilizacije poslovanja i sanacije postojećih problematičnih plasmana, da je i jedno lizing društvo usljed započetih promjena u vlasničkoj strukturi u toku I kvartala 2015. godine iskazalo značajno smanjenje volumena novozaključenih ugovora u odnosu na isti period prethodne godine, kao i da je jedno lizing društvo usljed unutrašnje reorganizacije i eksternalizacije pojedinih poslovnih funkcija značajno smanjilo volumen novozaključenih ugovora u odnosu na prethodne izvještajne periode.

U strukturi novih plasmana prema vrsti korisnika lizinga dominiraju plasmani prema pravnim licima (91,07% od ukupnog iznosa finansiranja u toku I kvartala 2015. godine). Kao jedan od bitnih razloga je činjenica da je finansiranje putem lizinga za fizička lica nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane iz razloga obaveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

U Grafikonu 4. Informacije iskazan je uporedni pregled vrijednosti novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga po kvartalima u 2014. godini.

Grafikon 3. Uporedni pregled vrijednosti novozaključenih ugovora u 2014. i I kvartala 2015. godini (u 000KM)

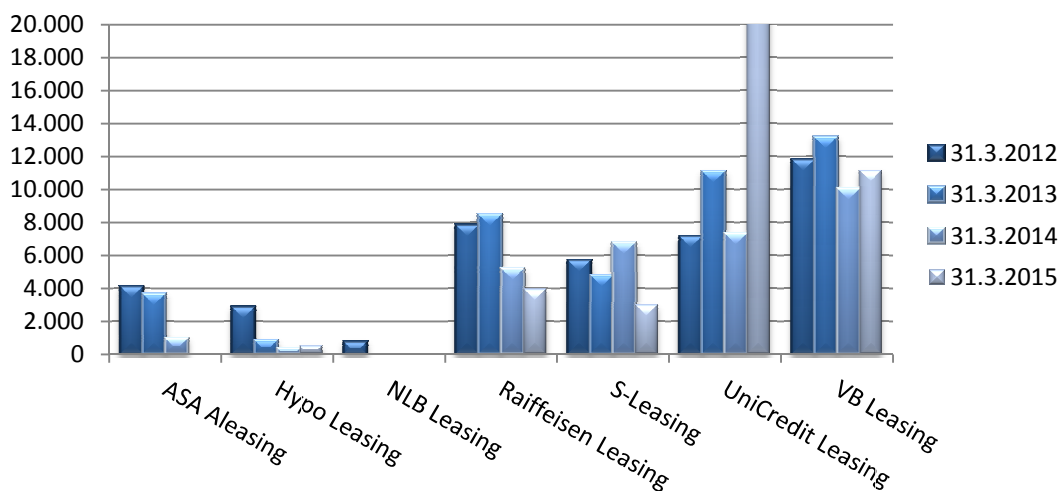

Volumen finansiranja putem ugovora operativnog lizinga u I kvartalu 2015. godine je manji za 2.626 hiljada KM ili 64,50% u odnosu na isti period predhodne poslovne godine.

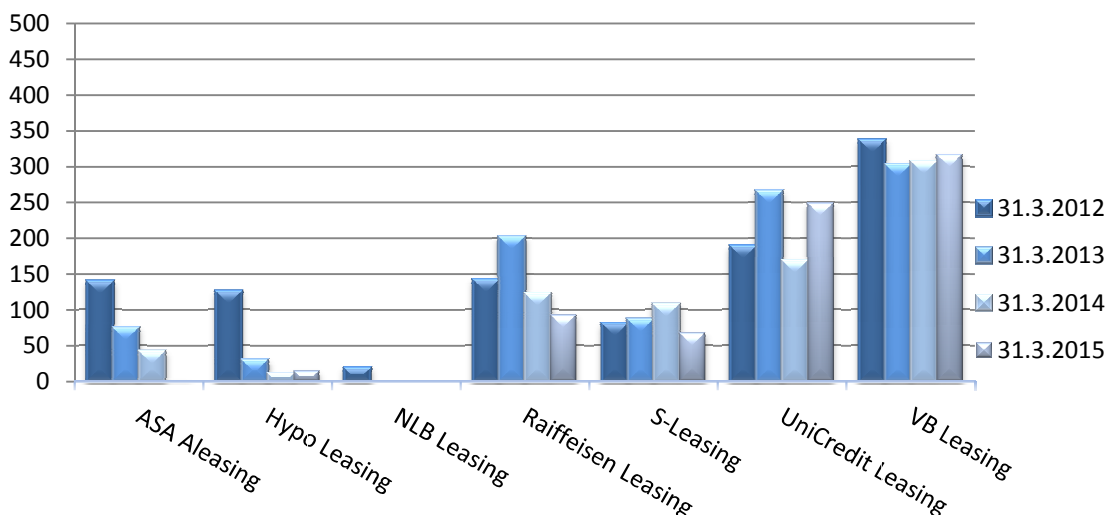
3.2. Tržišno učešće prema finansijskom volumenu i broju ugovora

Uporedni prikaz pojedinačnog tržišnog učešća lizing društava prema ukupnom volumenu i broju novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga je iskazano u Grafikonima 4. i 5. Informacije.

Grafikon 4. Tržišno učešće prema volumenu (u 000 KM)

Grafikon 5. Tržišno učešće prema broju ugovora

Na osnovu naprijed navedenog grafičkog prikaza je vidljivo da je kod tri lizing društva u toku I kvartala 2015. godine došlo do povećanja volumena novih finansiranja u odnosu na I kvartal 2014. godine, dok su tri društva imala smanjenje volumena finansiranja u rasponu od 23,62% do 98,75%. Jedno lizing društvo je u oba posmatrana perioda bilo bez zaključenih lizing ugovora.

3.3. Ponderisana nominalna i efektivna kamatna stopa

Efektivna kamatna stopa predstavlja stvarnu relativnu cijenu ugovora o lizingu izraženu na godišnjem nivou i iskazuje se u skladu sa Odlukom o jedinstvenom načinu i metodi izračuna i iskazivanja efektivne kamatne stope za ugovore o finansijskom lizingu.

Ukupna prosječna nominalna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u toku I kvartala 2015. godine je iznosila 4,79% za kratkoročne i 6,20% za dugoročne ugovore, dok je efektivna kamatna stopa za kratkoročne ugovore iznosila 7,27%, a za dugoročne 8,02% na godišnjem nivou. Ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa za navedeni period je iznosila 6,18%, a efektivna 8,01% na godišnjem nivou. U poređenju sa istim periodom prethodne poslovne godine kada je iskazana ukupna ponderisana nominalna kamatna stopa od 6,76% i efektivna od 9,38% na godišnjem nivou, evidentno je značajno smanjenje kamatnih stopa po ugovorima finansijskog lizinga. Smanjenje je evidentno i u odnosu na ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope iskazane za cijeli period 2014. godine, kada su iste iznosile 6,50% i 9,04% na godišnjem nivou.

U Tabeli 6. Informacije iskazani su podaci o iznosu finansiranja, nominalnoj i efektivnoj kamatnoj stopi za ugovore finansijskog lizinga zaključene u toku I kvartala 2015. godine.

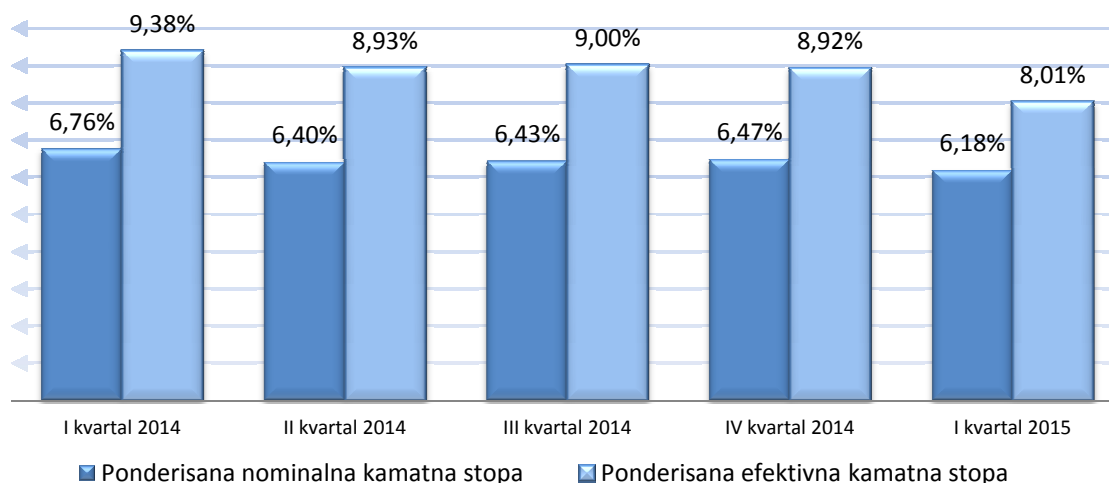
Tabela 6. Prosječna nominalna i efektivna kamatna stopa za ugovore finansijskog lizinga zaključene u I kvartalu 2015. godine

Redni broj	OPIS	Broj ugovora	Iznos finansiranja u (000) KM	Ponderisana nominalna kamatna stopa	Ponderisana efektivna kamatna stopa
1.	Kratkoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	22	533	4,79%	7,27%
a.	putnička vozila	15	391	4,48%	6,65%
b.	vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	6	97	6,40%	10,43%
c.	mašine i oprema	1	45	3,60%	4,66%
d.	ostalo	0	0	0	0
1.1.	Kratkoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	22	533	4,79%	7,27%
a.	pravna lica	19	501	4,65%	6,91%
b.	preduzetnici	0	0	0	0
c.	fizička lica	3	32	6,93%	12,89%
2.	Dugoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	679	37.481	6,20%	8,02%
a.	putnička vozila	394	11.360	6,13%	9,07%
b.	vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	201	10.419	6,03%	8,20%
c.	mašine i oprema	84	15.702	6,37%	7,14%
d.	nekretnine	0	0	0	0
e.	ostalo	0	0	0	0
2.1.	Dugoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	679	37.481	6,20%	8,02%
a.	pravna lica	547	34.494	6,27%	7,89%
b.	preduzetnici	17	339	6,88%	10,33%
c.	fizička lica	115	2.648	5,18%	9,42%
	UKUPNO (1+2)	701	38.014	6,18%	8,01%

Trend smanjenja nominalnih i efektivnih kamatnih stopa u toku I kvartala 2015. godine u odnosu na 2014. godinu je uzrokovan niskom vrijednošću varijabilnog indeksa (EURIBOR) za koji su vezane izlazne kamatne stope, kao i činjenicom da je krajem prethodne i početkom tekuće poslovne godine većina tržišno aktivnih lizing društava nudila akcijske proizvode po kojima je kamata na iznos finansiranja (u cjelosti ili djelimično) subvencionirana od strane dobavljača predmeta lizinga, dok je po pojedinim akcijskim proizvodima od strane osiguravajućih društava subvencionirana i naknada po osnovu kasko osiguranja predmeta lizinga.

U Grafikonu 6. Informacije iskazane su ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope po kvartalima.

Grafikon 6. Pregled prosječnih ponderisanih nominalnih i efektivnih kamatnih stopa za ugovore o finansijskom lizingu po kvartalima

Prethodno iskazane nominalne kamatne stope predstavljaju ugovorenu nominalnu kamatnu stopu između lizing društva i korisnika lizinga u trenutku potpisa lizing ugovora, dok prethodno iskazane efektivne kamatne stope predstavljaju diskontne stope kojom se na godišnjem nivou izjednačava sadašnja vrijednost svih budućih i postojećih obaveza dogovorenih između lizing društva i korisnika lizinga, i u iste su uključeni svi novčani tokovi predviđeni lizing ugovorom koji se odnose na uplate korisnika lizinga isključivo prema lizing društvu.

Značajna razlika između nominalne i efektivne kamatne stope je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom lizingu i koji se plaća unaprijed od strane korisnika lizinga, kreiranje ugovora finansijskog lizinga sa otkupnom vrijednošću, kao i dodatni troškovi lizing aranžmana koji su često sastavni dio mjesečne najamnine lizing ugovora. Pored navedenog, na odstupanje u iznosu nominalne i efektivne kamatne stope utiče i primjena Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga po kojem je u izračunu EKS za ugovore finansijskog lizinga zaključene sa fizičkim licima uključen i iznos naknade po osnovu kasko osiguranja predmeta lizinga.

3.4. Prigovori korisnika lizing usluga – fizička lica

U periodu od 01.01. do 31.03.2015. godine od strane jednog lizing društva je u izvještajima dostavljenim u Agenciju iskazan 1 prigovor od strane korisnika lizing usluga (fizička lica), koji se odnosio na iznos naknada po osnovu zaključenog ugovora finansijskog lizinga. Isti je iskazan sa statusom pozitivno riješen prigovor (ugovorne strane su sporazumno otklonile uzrok prigovora).

III ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Prema pokazateljima poslovanja lizing društava u Federaciji BiH sa 31.03.2015. godine može se zaključiti da poslovanje lizing društava u toku prvog kvartala 2015. godine ukazuje na

blagu stabilizaciju poslovanja, što se ogleda u povoljnijim finansijskim pokazateljima, kao i u ukupnom volumenu novozaključenih ugovora.

Kod pojedinih lizing društava su još uvijek prisutne poteškoće poslovanja koje proizilaze iz naplate postojećih potraživanja koja su nastala u prethodnim periodima poslovanja, dok je kod jednog lizing društva iskazano značajno smanjenje poslovnih aktivnosti usljed eskternalizacije osnovnih poslovnih funkcija za koje je lizing društvo dobilo dozvolu Agencije (prodajne i kontrolne funkcije) na komercijalnu banku sa sjedištem u FBiH, koja pripada istoj grupaciji i koja je u vlasničkoj strukturi istog lizing društva. Izdvajanje (eksternalizacija) osnovnih funkcija za koje je lizing društvo dobilo dozvolu Agencije za obavljanje poslova lizinga je u suprotnosti sa pozitivnim zakonskim propisima.

U okviru svojih nadležnosti vezanih za nadzor lizing društava Agencija se rukovodi načelima transparentnosti, izgradnje povjerenja kod lizing društava, kao i adekvatne zaštite korisnika finansijskih usluga finansiranih putem lizinga s ciljem ostvarivanja finansijske stabilnosti pojedinog lizing društva i djelatnosti lizinga na nivou Federacije BiH.

Agencija će se u narednom periodu fokusirati na sljedeće aspekte:

- nastaviti kontinuiran nadzor lizing društava posrednim i neposrednim kontrolama,
- insistirati na kapitalnom jačanju lizing društava i internom definisanju parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- dopunjavanje zakonske i podzakonske regulative za lizing sektor koja se odnosi na djelovanje i poslovanje lizing društava,
- zaštita korisnika lizing usluga sa ciljem ostvarivanja finansijske stabilnosti lizing sektora u cjelini,
- praćenje aktivnosti lizing društava na sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i unaprijediti saradnju sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama,
- unapređenje strukture i kvaliteta podataka u Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH,
- nastaviti permanentnu edukaciju i stručno osposobljavanje kadrova i
- unapređivati saradnju sa Udruženjem lizing društava u BiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative lizing društava kao i prijedloga izmjena zakonskih propisa.

Aktivnosti lizing društava trebaju biti usmjerene na:

- kapitalno jačanje i definisanje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti,
- unapređenju politika i procedura u upravljanju rizicima kojima su izložena lizing društva u svom poslovanju,
- unapređenje palete proizvoda koji se nude tržištu i pronalaženje novih kanala prodaje,
- jačanje sistema internih kontrola i funkciju interne revizije kao neovisne u izvršavanju svojih zadataka,

- unapređenje informatičke podrške u cilju adekvatnijih računovodstvenih evidencija i kvalitetnijeg izvještavanja,
- unapređenju načina informisanja i fer odnosa prema korisnicima lizinga prije kao i u toku trajanja ugovornog odnosa,
- primjene praksi odgovornog finansiranja,
- detaljnije informisanje klijenata o proizvodima koje lizing društva nude u cilju boljeg razumjevanja i ozbiljnijeg pristupa finansiranju putem lizinga,
- redovno, ažurno i tačno dostavljanje podataka Centralnom registru kredita kod Centralne banke i
- usklađivanje poslovanja sa Zakonom o zaštiti žiranata u Federaciji BiH i Zakonom o zaštiti korisnika finansijskih usluga.

IV PODZAKONSKI AKTI AGENCIJE ZA POSLOVANJE LIZING DRUŠTAVA

Na osnovu Zakona o lizingu, izdavanje dozvola za osnivanje kao i poslovanje lizing društava detaljno je uređeno podzakonskim aktima Agencije, odnosno odlukama usvojenim od strane Upravnog odbora Agencije (objavljenim u “Službenim novinama FBiH” broj: 46/09, 46/11, 48/12, 110/12, 23/14 i 46/14), kao i uputstvima usvojenim od strane Direktora Agencije.

Odluke Agencije kojima je definisano osnivanje-izdavanje dozvola za rad i poslovanje lizing društava su:

1. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje dozvole za obavljanje poslova lizinga,
2. Odluka o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje saglasnosti lizing društvu,
3. Odluka o minimalnim standardima aktivnosti lizing društava na sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti,
4. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu,
5. Odluka o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanja lizing naknade po ugovoru o operativnom lizingu,
6. Odluka o obliku i sadržaju izvještaja koje lizing društva dostavljaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH i rokovima izvještavanja,
7. Odluka o minimalnoj visini i načinu formiranja, upravljanja i održavanja rezervi za gubitke i upravljanje rizicima lizing društva,
8. Odluka o nadzoru lizing društava,
9. Odluka o naknadama koje lizing društva plaćaju Agenciji za bankarstvo Federacije BiH,
10. Odluka o uslovima i načinu postupanja banke, MKO i lizing društva po prigovoru klijenata,
11. Odluka o uslovima i načinu postupanja po zahtjevu žiranata za oslobađanje od obaveze jemstva,

12. Odluka o minimalnim standardima za dokumentovanje finansiranja putem lizing ugovora i procjenu kreditne sposobnosti,
13. Odluka o minimalnim zahtjevima u pogledu sadržaja, razumljivosti i dostupnosti općih i posebnih uslova poslovanja davaoca finansijskih usluga,
14. Uputstvo za primjenu Odluke o jedinstvenom načinu i metodu obračuna i iskazivanju efektivne kamatne stope za ugovor o finansijskom lizingu,
15. Odluka o privremenim mjerama za tretman obaveza po osnovu lizing ugovora klijenata lizing društava koji su pogođeni elementarnim nepogodama,
16. Uputstvo za izradu izvještaja lizing društava i
17. Pravila postupanja ombudsmena za bankarski sistem Federacij Bosne i Hercegovine.

Broj: U.O.71-4/15
Sarajevo: 28.03.2015. godine

PRILOZI

Prilog 1. Osnovni podaci o lizing društvima na dan 31.03.2015. godine

Redni broj	Naziv lizing društva	Adresa i sjedište	Direktor	Telefon	Datum izdavanja FBA licence	Broj zaposlenika	Web adresa
1.	ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	Bulevar Meše Selimovića 16, Sarajevo	Samir Mustafić	+ 387 33 771 222	22.03.2010.	15	www.asa-aleasing.ba
2.	NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	Trg Solidarnosti 2a, Sarajevo	Denis Silajdžić	+ 387 33 789 345	19.03.2010.	8	www.nlbleasing.ba
3.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	Danijela Ozme 3, Sarajevo	Munir Čengić	+ 387 33 254 354	19.01.2010.	25	www.rlbh.ba
4.	S-LEASING d.o.o. Sarajevo	Zmaja od Bosne 7 Sarajevo	Elma Hošo	+ 387 33 565 850	11.02.2010.	17	www.s-leasing.ba
5.	UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	Džemala Bijedića 2, Sarajevo	Izmira Aličić-Tuka	+ 387 33 721 750	16.03.2010.	32	www.unicreditleasing.ba
6.	VB LEASING d.o.o. Sarajevo	Fra Anđela Zvizdovića 1, Sarajevo	Slobodan Vujić	+ 387 33 276 280	12.01.2010.	34	www.vbleasing.ba
					UKUPNO	131	

Prilog 2. Pregled vlasničke strukture lizing društava na dan 31.03.2015. godine

LIZING DRUŠTVO	IME-NAZIV VLASNIKA	% učešća
ASA ALEASING d.o.o. Sarajevo	ASA FINANCE d.d. Sarajevo	17,19%
	ASA AUTO d.o.o. Sarajevo	33,81%
	ALEASING d.o.o. Ljubljana	49,00%
RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	RAIFFEISEN LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	51,00%
	RAIFFEISEN BANK d.d. Sarajevo, BiH	49,00%
NLB LEASING d.o.o. Sarajevo	NLB d.d. Ljubljana	100,00%
S-LEASING d.o.o. Sarajevo	STEIERMAERKISCHE BANK UND SPARKASSEN AG, Graz	51,00%
	SPARKASSE BANK d.d. Sarajevo	49,00%
UNICREDIT LEASING d.o.o. Sarajevo	UNICREDIT LEASING S.p.A., Milan	100,00%
VB LEASING d.o.o. Sarajevo	VB LEASING INTERNATIONAL GmbH, Vienna	100,00%

Prilog 3. Pregled rezervi za zajmove lizing društava sa 31.03.2015. godine (u 000 KM)

Dani kašnjenja	Stopa rezervisanja	Iznos potraživanja	Rezerve	Više obračunate izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
0-60	0,05%	23.339	12	1.160	1.172
60-90	5%	35.551	1.778	476	2.254
90-180	10%	0	0	0	0
180-270	30%	200	60	0	60
270-360	50%	952	476	0	476
preko 360	100%	4.715	4.715	0	4715
UKUPNO		64.757	7.040	1.636	8.677

Prilog 4. Pregled rezervi za finansijski lizing sa 31.03.2015. godine (u 000 KM)

Dana kašnjenja							Rezerve			
	Stopa rezervisanja za finansijski lizing (pokretne stvari)	Stopa rezervisanja za finansijski lizing (nepokretne stvari)	Iznos potraživanja za pokretne stvari	Iznos potraživanja za nepokretne stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokretne stvari	Za pokretne stvari	Za nepokretne stvari	Više obračunate i izdvojene rezerve	Ukupne rezerve
0-60	0,50%	0,50%	272.751	22.135	60.952	6.468	305	32	1.182	1.519
60-90	10%	10%	14.747	2.130	2.192	1.159	219	116	38	373
90-180	50%	50%	2.881	13.877	960	670	480	335	481	1.296
preko 180	100%	75%	4.243	1.065	4.125	393	4.125	294	27	4.448
preko 360	100%	100%	129	664	129	664	129	664	0	793
UKUPNO			294.751	39.871	68.358	9.354	5.258	1.441	1.728	8.428

Prilog 5. Konsolidovani bilans stanja (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	31.12.2014		31.03.2015		% rasta
		Iznos	% u ukupnoj aktivi	Iznos	% u ukupnoj aktivi	31.03.2015/31.12.2014
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	25.642	5,14%	16.220	3,36%	-36,74%
2.	Plasmani bankama	21.904	4,39%	17.442	3,61%	-20,37%
3.	Potraživanja po finansijskom lizingu, neto	323.400	64,88%	326.194	67,53%	0,86%
3a)	potraživanja po finansijskom lizingu, bruto	375.422	75,32%	380.199	78,71%	1,27%
3b)	rezerve za gubitke	8.390	1,68%	8.428	1,74%	0,45%
3c)	odgođeni prihodi po osnovu kamata	43.210	8,67%	45.053	9,33%	4,27%
3d)	odgođeni prihodi po osnovu naknada	422	0,08%	524	0,11%	24,17%
4.	Potraživanja od subsidijarnih lica	2	0,00%	2	0,00%	0,00%
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	36.093	7,24%	34.592	7,16%	-4,16%
5a)	materijalna i nematerijalna imovina-vlastita sredstva	14.449	2,90%	13.399	2,77%	-7,27%
5b)	materijalna i nematerijalna imovina -operativnog lizinga	43.520	8,73%	43.459	9,00%	-0,14%
5c)	ispravka vrijednosti -vlastita sredstva	5.613	1,13%	5.623	1,16%	0,18%
5d)	ispravka vrijednosti-operativni lizing	16.263	3,26%	16.643	3,45%	2,34%
6.	Dugoročne investicije	52	0,01%	52	0,01%	0,00%
7.	Ostala aktiva	91.339	18,33%	88.534	18,33%	-3,07%
7a)	Zajmovi, neto	56.947	11,43%	56.080	11,61%	-1,52%
7a1)	zajmovi (dospjela potraž.+nedospjela glavnica)	65.376	13,12%	64.757	13,41%	-0,95%
7a2)	rezerve za zajmove	8.429	1,69%	8.677	1,80%	2,94%
7b)	zalihe	25.307	5,08%	23.578	4,88%	-6,83%
7c)	ostala aktiva	9.085	1,82%	8.876	1,84%	-2,30%
	UKUPNA AKTIVA	498.432	100,00%	483.036	100,00%	-3,09%
	PASIVA					
9.	Obaveze po uzetim kreditima, neto	451.666	90,62%	435.278	90,11%	-3,63%
9a)	obaveze po kratkoročnim kreditima	35.576	7,14%	38.110	7,89%	7,12%
9b)	obaveze po dugoročnim kreditima	416.441	83,55%	397.479	82,29%	-4,55%
9c)	unaprijed plaćeni troškovi i naknada	351	0,07%	311	0,06%	-11,40%
10.	Ostale obaveze	12.010	2,41%	12.077	2,50%	0,56%
	UKUPNO OBAVEZE	463.676	93,03%	447.355	92,61%	-3,52%
11.	Osnovni kapital	41.572	8,34%	38.414	7,95%	-7,60%
12.	Rezerve	10.584	2,12%	10.584	2,19%	0,00%
13.	Akumulirana dobit/gubitak	-17.400	-3,49%	-13.317	-2,76%	-23,47%
	UKUPNO KAPITAL	34.756	6,97%	35.681	7,39%	2,66%
	UKUPNO PASIVA	498.432	100,00%	483.036	100,00%	-3,09%
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	118.913	23,86%	123.543	25,58%	3,89%
	Novi otpis (+)	14.104	2,83%	1.184	0,25%	-91,82%
	Naplata (-)	2.966	0,60%	1.035	0,21%	-65,10%
	Trajni otpis (-)	6.871	1,38%	27	0,01%	-99,61%
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	123.180	24,71%	123.665	25,60%	0,10%

Prilog 6. Konsolidovani bilans uspjeha (u 000 KM)

Red. broj	OPIS	31.03.2014		31.03.2015		% rasta 31.03.2015/ 31.03.2014
		Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	Iznos (000 KM)	% u ukupnim prihodima	
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI					
1.	Prihodi od kamata	7.828	61,89%	6.939	52,82%	-11,36%
1a)	kamate po finansijskom lizingu	6.055	47,87%	4.343	33,06%	-28,27%
1b)	kamate na plasmane bankama	91	0,72%	691	5,26%	659,34%
1c)	naknade (za obradu lizing zahtjeva itd.)	368	2,91%	310	2,36%	-15,76%
1d)	ostali prihodi po kamatama	1.314	10,39%	1.595	12,14%	21,39%
2.	Rashodi po kamatama	3.791	29,97%	2.837	21,60%	-25,16%
2a)	kamate na pozajmljena sredstva	3.701	29,26%	2.777	21,14%	-24,97%
2b)	naknade za obradu kredita	89	0,70%	60	0,46%	-32,58%
2c)	ostali rashodi po kamatama	1	0,01%	0	0,00%	0,00%
3.	Neto prihodi od kamata	4.037	31,92%	4.102	31,23%	1,61%
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	4.820	38,11%	6.197	47,18%	28,57%
4a)	naknade za izvršene usluge	17	0,13%	7	0,05%	-58,82%
4b)	naknade od operativnog najma	2.961	23,41%	2.943	22,40%	-0,61%
4c)	prihodi od prodaje lizing objekta, neto	309	2,44%	0	0,00%	-100,00%
4d)	ostali operativni prihodi	1.533	12,12%	3.247	24,72%	111,81%
4d)1	prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	495	3,91%	943	7,18%	90,51%
4d)2	prihodi od opomena	158	1,25%	126	0,96%	-20,25%
4d)3	ostalo	880	6,96%	2.178	16,58%	147,50%
5.	Operativni rashodi	7.703	60,90%	8.069	61,43%	4,75%
5a)	troškovi plata i doprinosa	1.953	15,44%	1.536	11,69%	-21,35%
5b)	troškovi poslovnog prostora	2.848	22,52%	4.145	31,55%	45,54%
5c)	ostali operativni rashodi	2.902	22,94%	2.388	18,18%	-17,71%
6.	Troškovi rezervi za gubitke	6.638	52,48%	1.234	9,39%	-81,41%
6a)	troškovi rezervi za gubitke finansijski lizing	4.958	39,20%	987	7,51%	-80,09%
6b)	troškovi rezervi za gubitke zajam	1.680	13,28%	247	1,88%	-85,30%
7.	Dobit prije poreza	-5.484	-43,36%	996	7,58%	-118,16%
8.	porez na dobit	71	0,56%	71	0,54%	0,00%
9.	Neto dobit	-5.555	-43,92%	925	7,04%	-116,65%

Prilog 7. Rangiranje bilansne sume

31.12.2014					31.03.2015				
Lizing društvo	Bilansna suma (000 KM)	Učešće 31.12. 2014.	Kumul. učešće	Rang	Lizing društvo	Bilansna suma (000 KM)	Učešće 31.03.2015.	Kumul. učešće	Indeks bilansne sume
Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	151.699	30,44%	30,44%	1.	Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo	141.572	29,31%	29,31%	93
UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	129.491	25,98%	56,41%	2.	UniCredit Leasing d.o.o. Sarajevo	128.190	26,54%	55,85%	99
VB Leasing d.o.o. Sarajevo	109.281	21,92%	78,34%	3.	VB Leasing d.o.o. Sarajevo	110.670	22,91%	78,76%	101
S-Leasing d.o.o. Sarajevo	56.465	11,33%	89,67%	4.	S-Leasing d.o.o. Sarajevo	53.213	11,02%	89,77%	94
NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	25.429	5,10%	94,77%	5.	NLB Leasing d.o.o. Sarajevo	24.837	5,14%	94,92%	98
Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	26.067	5,23%	100,00%	6.	Asa Aleasing d.o.o. Sarajevo	24.554	5,08%	100,00%	94
UKUPNO	498.432	100,00%			UKUPNO	483.036	100,00%		97